

Agitacja Węgrów przeciw Austrii.

(Tel. „Chwila“)

Nowy Jork. „N. Y. Journal“ donosi: Wykryto tutaj szeroko rozgłoszoną w całym Stanach Zjednoczonych agitację rewolucyjną, uprawianą wśród Węgrów, a skierowaną przeciw Austrii. Agitacja ta wzywała ludność Węgier do oderwania się od Austrii. Duszą tej agitacji miał być hr. Szechenyi. Zebrano już na cele rewolucyjne wiele pieniędzy.

Agitację tę popierała tajnie Francja, a także znany młodyder amerykański.

Podróż Kossutha do Ameryki miała stać również w związku z tą agitacją.

(Informacje te podajemy z zastrzeżeniem. Prz. redakcyj.)

Przesilenie w Bułgarii.

(Tel. „Chwila“)

Berlin, 2. stycznia.

„Berl. Tageblatt“ donosi z Petersburga:

W sprawie przesilenia gabinetowego w Bułgarii wyrażają w sferach dyplomatycznych zapatrwanie, że Malinow zostanie zastępcą ministra spraw zagranicznych Genadiewa, który podał się, jak wiadomo, do dymisji, a raczej do niej został zmuszony. Malinow uchodzi za zwolennika polityki rusofilskiej. Po nominacji ma się natychmiast udać do Petersburga, aby poczynić przedwstępne przygotowania dla planowanego wizyty króla Ferdynanda u cara Mikołaja. Stanowisko króla Ferdynanda w Bułgarii staje się coraz trudniejsze.

Telegraficzne i telefoniczne wiadomości „Chwili“

Pogrzeb śp. Wacława Załuskiego.

Wiedeń. Dzisiaj wieczorem udaje się prezydent ministrów hr. Stürgkh, minister spraw wewnętrznych, minister kolei, minister oświaty, minister rolnictwa, kierownik ministerstwa skarbu oraz wielu urzędników polskich do Lwowa, na pogrzeb min. skarbu śp. Wacława hr. Załuskiego.

W interesie miast.

Wiedeń. Komisja posłów miejskich Koła polskiego uchwaliła: 1) Powołać do życia miejską komisję przy namiestnictwie lwowskim. 2) Zadać od namiestnictwa lwowskiego, aby przedłożyła rządowi spis budowli publicznych, które w najbliższym czasie powinny być wykonane. Posłowie miejscy udadzą się do namiestnika dnia 3 stycznia i przedłożą swoje uchwały.

Rokowania czesko-niemieckie.

Wiedeń. Dla przygotowania rokowań czesko-niemieckich, które mają się rozpocząć 15. b. m., zwołano na jutro posiedzenie komitetu wykonawczego posłów niemieckich dla ewentualnego wyboru delegatów.

W sprawie budżetu.

Sarajewo. Na nocnym posiedzeniu przyjęto cały budżet, odrzucając wszystkie rezolucje opozycji. Posiedzenie trwało do godz. 1 1/2 rano.

Nadużycia pocztowe.

Warszawa. (WAT.) Przybył tu specjalny delegat z ministerstwa telegrafów i poczt, który przeprowadziwszy ścisłą rewizję w okręgu warszawskim, stwierdził olbrzymie nadużycia.

Prześladowanie Polaków.

Petersburg. (WAT.) Dyrektor departamentu wyznań obcych po zbadaniu zajęć między Litwinami a Polakami w kościele św. Jana Chrzciciela w Wilnie, złożył obszerny referat w ministerstwie spraw wewnętrznych i oświadczył, że działalność ks. Czerniewskiego jest nadzwyczaj wroga dla państwa. Ks. Czerniewski przewidziany będzie do innej parafii.

Przesilenie kanclerskie.

Berlin. Wobec pogłosek o bliskim jakoby przesileniu kanclerskim, oświadczają ze strony niemieckiej, że doniesienia dzienników, jakoby kanclerz w Donau-Eschingen wniosł do dymisji, nie są prawdziwe. W Niemczech o przesileniu kanclerskim może być mowa dopiero, gdy między kanclerzem a cesarzem wyłoni się różnica zdań, zaś z tego punktu widzenia obecnie przesilenie kanclerskie jest wykluczone.

Wzrochność i skrawany pułk.

Magdeburg. „Magdeburger Ztg.“ donosi z Hagenau: Na rzecz żołnierzy z 99 pułku piechoty, który, jak wiadomo, przeniesiony został z Saverne na plac ćwiczeń wojskowych, ze wszystkich stron Niemiec napływają datki pieniężne i inne podarunki. Dotąd nadeszło kilka tysięcy marek. Kwotę tę rozdzielono pomiędzy żołnierzy pułku.

Rekonstrukcja gabinetu.

Sofia. Król przyjął dymisję Genadiewa i poruzył Radosławowi tymczasowe załatwianie spraw ministerstwa spraw zagranicznych.

Gabinet koalicyjny w Serbii.

Belgrad. Między partią staroradykalną a miodoradykalną wdrożono rokowania kompromisowe celem utworzenia gabinetu koalicyjnego.

Satysfakcja kolejowa.

Bukareszt. Na linii kolejowej Bukareszt-Constanza zderzyły się dwa pociągi. Spłonęło 7 wagonów. Zginęło 8 osób z personelu pociągów.

Włamanie do Kasy podatkowej.

(Telefonem.)

Chrzanów, 31. grudnia.

Dzisiejszej nocy dokonano tutaj śmiałego włamania do kasy miejscowego urzędu podatkowego. Według przeprowadzonych dochodzeń, w nocy około godziny 3. nad ranem przyjechało od strony Oświęcimia trzech mężczyzn na saniach. Dwóch pozostało przed urzędem podatkowym, trzeci z saniami odjechał w boczną ulicę i czekał na wynik wyprawy.

Dwaj mężczyźni zabrali się z wielką wprawą do roboty. Wyważyli kratę, dostali się do wnętrza gmachu. W żelaznych drzwiach sali kasowej wywiercili otwór i odsunęli tygłę. Dostawszy się do środka, zabrali się do rozbicia kasy.

Śpiący na górze naczelnik urzędu p. Skawiński, posłyszawszy na dole szmery i hałasy. Otworzywszy okno mieszkania, przekonał się o grasowaniu złodziei. Złodzieje, widząc, że są odkryci, zbiegli natychmiast i na miejscu pozostawili doskonale narzędzia do włamywania. Kasa żelazna, w której znajdowało się 150.000 koron, była już częściowo rozbita.

Za sprawcami zarządzono pościg. Śledztwo prowadzi sędzia Dr. Holender. Widocznie sprawcy przybyli z dalszych stron. Narzędzia do włamywania były owinięte w pozostawione na miejscu w lwowskie dzienniki „Wiek Nowy“ i „Gazeta Wschodnia“.

Kronika z ostatniej chwili.

Kraków, 2. stycznia.

Bł. p. Bernard Bieder, dyr. szkoły miejskiej im. Kazimierza Wgo, umarł dzisiaj w Krakowie w 49 r. życia. Niespodziewana śmierć zasłużonego, powszechnym szacunkiem i uznaniem cieszącego się pedagoga, obudziła w mieście żal szczerzy. Zmarły był kierownikiem szkoły, do której uczęszczała młodzież żydowska i katolicka. Bł. p. Bieder posiadał pełne zaufanie powierzonej sobie młodzieży i jej rodziców, a dzięki swojemu taktowi, dobroci serca i życzliwości, był w sferach nauczycielskich powszechnie lubiany i ceniony.

Zmarły dyrektor pozostawił wiele prac literackich. Do cenniejszych należą: „Psychologia dziecka w świetle badań najnowszych“, „Psychologia dziecka w zastosowaniu do pedagogii“. Nadto bł. p. Bieder wydał kilka cennych podręczników dla szkół pospolitych i wydzielowych, z tych „Deutsche Aufsätze für Bürgerschulen“ opracowane razem z dyr. Maciulowskim. „Metodisch-praktischer Wegweiser für Volksschulen“, posiadające aprobatę Rady szkolnej kraj. Nadto ogłaszał bł. p. Bieder wiele prac fachowych w czasopiśmie „Wiek Nowy“ i „Gazeta Wschodnia“.

Zmarły był bratem poety i literata, p. Edmunda Biedera.

Szkolnictwo ludowe w ogóle, a krakowskie w szczególności, przez śmierć zasłużonego pedagoga ponosi stratę dotkliwą.

Pogrzeb bł. p. Bernarda Biedera odbędzie się w niedzielę 4 b. m. o godzinie 11 przed poł. z domu żałoby przy ul. Sebastjana 1. 3, na cmentarz izraelski.

Ważne dla miłośników zabytków polskich! (Ogłoszenie licytacji). Dnia 3-go stycznia 1914 r. o godz. 3 popoł. odbędzie się w lokalu Filii Banku Hipotecznego w Krakowie, (Bracka 1. 1) licytacyjna sprzedaż kosztowności, starych zegarków, biżuterii, pierścionków i t. d., pochodzących z wieku XVI, XVII i XVIII.

Pożar kominowy. Wczoraj wieczorem zapaliły się sadze w kominach Grand hotelu przy ul. Sławkowskiej. Zawezwano natychmiast straż ogniową, która pożar wkrótce ugasiła.

Aresztowanie włamywacza. Dnia 17. z. m. skradziono p. Hallerowej podczas przejazdu przez Podgórze na ul. Kalwaryjskiej z wozu duży koszyk z bielizną wartości przeszło 200 koron. Okazało się, że kradzieży dopuścił się znany apasz podgórski i włamywacz, 18-letni Julian Solarz, którego wczoraj aresztowano. Prawie wszystkie skradzione przedmioty Solarzowi odebrano.

S. p. Kazimiera z Władysławskich Szczygielska. Z Pragi piszą nam:

Jak już telegraficznie donieśliśmy, zmarła tu po krótkiej chorobie w szpitalu na Winogradach Kazimiera Szczygielska, artystka malarka, wdowa po

zgasłym artyście rzeźbiarzu Antonim Szczygielskim, która w przejeździe z Warszawy do Meranu zakończyła nagle w dniu 12 b. m. śmierć w stolicy czeskiej.

Tragiczny zgon obojga Szczygielskich osierocił siedmioletniego synka Tomasza. Pogrzebem zmarłej artystki zajęli się wspólnie p. Zofia Jodkiewicz-Bogucka, artystka opery czeskiej w Pradze i Franciszek Hovorka, redaktor i właściciel księgarni. Złożenie zwłok odbyło się w dniu 31. z. m. z kaplicy na Hřbitovie Olszańskim na cmentarzu tamtejszym. Małoletnim synkiem aż do przyjazdu członków rodziny pp. Szczygielskich zajęli się pani Bogucka i p. Hovorka.

Samobójstwo artysty. „Kurier Warszawski“ przynosi wiadomość z Paryża o nagłym zgonie artysty - malarza Czesława Pełczyńskiego. Według wyników śledztwa Pełczyński zginął śmiercią samobójczą.

Proces Ronikiera. Ostatnie dni rozprawy, jak donoszą pisma warszawskie, nie przyniosły znamiennejszych szczegółów. Istnieje przekonanie, że obrońcy hr. Ronikiera usiłują sztucznie przedłużyć okres śledztwa aż do czasu powrotu adwokata Bobrisczewa-Puszkina, który opóźnił swój przyjazd z Petersburga. Badania na ostatniej rozprawie obracały się około dwóch szczegółów: zaginionego jednego mankieta Stasia oraz okoliczności, czy rewolwer, znaleziony na miejscu zbrodni, był zepsuty przed dokonaniem morderstwa, czy też uszkodzono sprężynę w czasie śledztwa. Dotychczasowe zeznania świadków tych szczegółów się nie ustaliły.

Jutro rozpoczną się mowy obrońców.

O zamordowanie ks. Lubeckiego. Pisma warszawskie donoszą: W sprawie ord. Bispinga, śledztwo dobieło na jaw nowe szczegóły, których sprawdzenie opóźni termin zamknięcia dochodzenia. W ostatnich dniach aresztowano niejakiego Mieczysława Kowalskiego, b. kasyera ks. Lubeckiego, który na krótko przed tragedią w Teresinie miał przywłaszczyć sobie kilka tysięcy rubli z kasy księcia, wskutek czego musiał ustąpić z zajmowanej posady. Śledztwo stara się ustalić okoliczności, związane z jego nagłym wyjazdem z Teresina. Ponadto oczekują rezultatów badań lotnika belgijskiego de Caterasa, którego zamordowany ks. Lubecki zasiał miał w znacznym stopniu funduszami.

Burze i zamiecie śnieżne. Gdy we Francji panuje mróz, który w niektórych okolicach doszedł do 20° C., w Niemczech panują silne zamiecie, które wyrządzają wielkie szkody. W Berlinie spadły w ostatnich dwóch dniach takie śniegi, że spowodowały przerwy w ogólnym ruchu. Około oczyszczenia toru tramwajów pracuje codziennie 4.000 robotników. Omnibusy konne wcale nie kursowały przez 2 dni. Wszystkie pociągi przybywają do Berlina ze znacznym opóźnieniem. Masę śniegu, którą trzeba usunąć, oszacowano na 4 miliony metrów sześciennych. Pracuje nad tem 7.000 ludzi i 1500 wozów.

Rzym. Z Neapolu donoszą: Spadły tu obfite śniegi. Równocześnie szalała burza. Wezuwiusz wybuchł z wielką gwałtownością.

Paryż. Z Korsyki donoszą, że od kilku dni panuje na całej wyspie niesłychanie gwałtowny orkan. Spadł obfity śnieg.

Paryż. Panują tu silne mrozy. Z niektórych miast na wschodzie Francji donoszą o 20 stopniowych mrozach.

Nadesłane.

Obca M. K. ma list. Poste restante Kraków I. 10563

KRYTYKA

od N. Roku 1914 przemienia się 10556 na dwutygodnik polityczno-literacki.

Kierunek pisma nie zmieniony. Około 100 współpracowników. Pierwsze wydanie pióra literackie i publicystyczne. Nowa rubryka: „Echo“, dla spraw aktualnych.

Numer 1 wyjdzie 5-go Stycznia.

Prenumerata półrocznie 10 koron, kwartalnie 5 koron. Administracja „Krytyki“: Kraków, ul. Staszica 1. 5.

Pokój na I. piętrze

ładnie umeblowany, elektryczność, łazienka, telefon. Wikt zdrowy i smaczny. Kapucyńska 3. 433

15—20.000 K. na II. hipotekę blisko p'ant, bez pośred. do umieszczenia. Loretowska 3. I p. drzwi IV od 8—5. 10568/3

Odpowiedzialny redaktor i wydawca: Rudolf Osman.

Redakcja drukarni L. K. Wólczyński